

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ DE PE LÂNGĂ PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

SUPLIMENT LA REVISTA "ADMINISTRAREA PUBLICĂ"

O perpetuare a studiilor și responsabilității

Pe 15 martie curent, la Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, a avut loc tradiționala festivitate, prilejuită de lansarea unei noi promoții de absolvenți ai Academiei, ei constituind 224 de masteri în științe politice, în drept și în științe economice din organele administrației publice centrale și locale.

Sedința festivă a fost inaugurată de către dl **Vasile MARINA, rector al Academiei de Administrare Publică, doctor habilitat, profesor universitar**, care, după ce participanții la festivitate au onorat Imnul de Stat al Republicii Moldova, a ținut să menționeze într-un succint cuvânt de salut:

- Stimați absolvenți, cei 2

ani și jumătate, care au revenit studiilor Dvs. la Academie, s-au scurs foarte repede. Fiecare dintre Dvs. și-a îmbogățit în mod substanțial bagajul de cunoștințe în domeniul ales. Promoția Dvs. este una deosebită pentru Academia de Administrare Publică, căci în

anul 2010 am restabilit secția cu frecvență redusă care, după cum ne-am convins, a constituit un pas reușit. Pentru foarte mulți iubitori de carte a apărut posibilitatea de a-și îmbogăți cunoștințele, fără a părăsi locul de muncă. Anul acesta mai este deosebit și prin faptul că

în luna mai Academia va marca 20 de ani de la fondare.

Anul acesta Academia noastră a fost absolvită de un număr-record de masteri. Astăzi Dvs. nu mai sunteți cei din 2010. Ați însușit cu brio programa de studii, ați obținut primul grad științific.

Dvs. ați observat că și Academia a evoluat în acești ani. A fost consolidată baza tehnico-materială, a avansat serios procesul de studii, a sporit în mod evident nivelul de pregătire teoretică a absolvenților.

V-aș dori să nu vă opriți aici, urmează să continuați activitatea de cercetare. În societate există foarte multe probleme și ele nu pot fi soluționate decât

(Continuare în pag. 4)

Academia - baza consolidării serviciului public al țării

Arcadie BARBĂROȘIE, directorul executiv al Institutului de Politici Publice, a fost unul dintre prorectorii Academiei de Administrare Publică, ulterior prorectorul instituției, care timp de cinci ani a depus eforturi susținute pentru fondarea și dezvoltarea științei autohtone în domeniul administrației publice. Vă propunem un interviu cu Dumnealui, prilejuit de apropiata aniversare de 20 de ani de la fondarea Academiei de Administrare Publică.

CORRESPONDENTUL: D-voastră ați fost printre acei care ați pus bazele Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova. Cum Vă amintiți primii ani de activitate în cadrul Academiei?

Arcadie BARBĂROȘIE: Primii ani după declararea independenței țării noastre au fost ani de transformări radicale.

Tânărul stat, Republica Moldova, pornit pe calea democratizării, a formării statului de drept, avea de rezolvat multe probleme principial noi. Una dintre aceste probleme era formarea unui serviciu public în conformitate cu standardele și principiile europene. Această sarcină, foarte responsabilă și importantă pentru viitorul țării noastre, a fost pusă în seama

unei mici echipe, în frunte cu distinsul savant Mihail Platon, primul rector al noii instituții, Academia de Administrare Publică, fondată în 1993. Din această echipă făceam parte și eu, venit tot dintr-o instituție publică, Ministerul Științei

și Educației, unde activam în funcția de șef al Direcției știință.

Totul a pornit de la „zero”. Nu era nici curriculum, nici cadre profesionale, nici sediu. Am început cu reparația clădirii, repartizată Academiei de către Guvern. Făceam împreună cu colegii multă muncă de voluntariat. Lucram împreună cu constructorii și sămbăta, și duminica. Dar, paralel, studiam materiale pentru a ne clarifica ce înseamnă noua instituție și am depus eforturi pentru a elabora primul curriculum al Academiei, care să fie bazat pe conceptul serviciului public depolitizat, serviciul funcționarilor publici inamovibili. Scopul acestui serviciu era de a implementa programele guvernamentale și reformele în condițiile dificile ale tranziției la un

(Continuare în pag. 5)

Al cincilea anotimp, Femeia

Ziarul «Funcționarul Public» a organizat cu prilejul Zilei Internaționale a Femeii, 8 Martie, un **EXPRES INTERVIU**, în cadrul căruia a solicitat colaboratoarelor Academiei de Administrare Publică să răspundă cu multă sinceritate și ingeniozitate la o serie de întrebări care, sperăm, prezintă interes pentru cititorii noștri. Publicăm în continuare întrebările și răspunsurile la ele.

1. Ce înseamnă fericirea pentru Dvs. ?
2. Sunteți o femeie fericită ?
3. Ce este dragostea pentru Dvs. ?
4. Iubiți la nebunie pe cineva ?
5. Sunteți la fel de iubită de către cineva?

Tatiana ȘAPTEFRĂȚI,
doctor, conferențiar universitar,
director Departamentul
organizarea instruirii

8. „Să mori de dragoste rănită” în interpretarea Angelei Similea.
9. Viven Leigh și Clarc Gable.
10. Chiar dacă uneori nu-mi place, oricum, merg...

1. Fericirea este ceva ce nu se atinge niciodată... Dar în cautarea ei merită să alergi toată viața.
3. Dragostea este o măreață și minunată divinitate.
4. Iubesc la nebunie viața și tot ce îmi oferă ea.
6. „Cântătoarele din mărăcini” de Colin McCollow.
7. „Pe aripile vântului”, regizor - Victor Fleming.

11. Crăciunul, fiindcă îmi amintește de copilărie și de părinții dragi care nu mai sunt în viață și lipsa cărora le-o simt foarte mult.
12. Prin lumina sărbătorilor, iarna este un anotimp al purificării spirituale. Îmi place foarte mult acest anotimp.
14. Ziua de 8 Martie pentru mine este Ziua Mamei.

Galina MARDARE,
metodist, Departamentul
dezvoltare profesională

tă -- TOTUL. Se știe că anume dragostea creează lumea. Ea trebuie să rămână suverană, la baza tuturor aspirațiilor. Nimic nu se face decât prin ea și pentru ea.

1. ... Înseamnă sau, mai bine zis, ar însemna zbulciumul permanent al „gustului de viață”.
2. Momente, clipe, zile au fost, nu știu dacă aş avea curajul să anexas acest epitet la statutul meu personal. Eu cred că cine înțelege sau cine a trăit fericirea își dă bine seama de tributul plătit pentru aceasta. Si încă un crez adaug aici: cu cât lacrima este mai amară, cu atât fericirea apare mai dulce.
3. Armonie, înțelegere, stimă, ajutor, dăruire, curaj, lup-

4. Iubirea adevărată nu înseamnă decât un pas până „la nebunie”.
5. Mai mult sau mai puțin, cred că „DA!”
6. „11 minute” de Paulo Coelho.
7. „Titanicul” din 24 aprilie 2012 la cinematograful „Patria”.
8. „Te-am chemat, dragoste” în interpretarea Mirabelei Dauer.
9. Florin Piersic, Vlad Ciobanu, Ninela Caranfil.
10. Îmi place să merg la serviciu cu buna dispoziție, dar

6. Numiți o carte de dragoste care V-a plăcut cel mai mult.
7. Ce film de dragoste Vă mai copleșește și acum?
8. Ce cântec de dragoste Vă face să închideți ochii și să meditați?
9. Ce actor (actriță) de film (de teatru) V-a plăcut (Vă place) cel mai mult?
10. Vă place să mergeți în fiecare zi la serviciu?
11. Ce sărbătoare Vă place cel mai mult?
12. Ce anotimp Vă place cel mai mult?
13. V-ați odihnit la mare, la munte, la vreo altă stațiune? V-a plăcut?
14. Ce înseamnă pentru Dvs. Ziua de 8 Martie?
15. Ce Vă place mai mult: să mergeți la serviciu sau să plecați în concediu de odihnă?

sunt zile în care gândurile apăsătoare dispar sau sunt șterse imediat cum apari la serviciu.

11. Sărbătoarea care îți reface sufletul alături de cei dragi, poate fi oricare.
12. Toate sunt frumoase! Totuși, în copilărie, așteptam cu nerăbdare primăvara și, mai

ales, augustul verii.

13. Și la mare, și la munte. Nu știu cum este la munte iarna, dar vara – minunat.
14. Un mulțumesc iubitei mame!
15. Și una, și alta. Farmecul odihnei ar trebui să fie direct proporțional cu munca depusă.

Silvia DULSCHI,
doctor, lector superior universitar

1. Să acord un interviu ziarului «Funcționarul Public» în preajma zilei de 8 Martie.
2. Categorie: « Da! »
3. Cel mai luminos sentiment de iubire bazat pe reciprocitate.
4. Iubirea „la nebunie” nu este cea mai bună creație a omenirii, deoarece de la ea

- până la ură e doar un singur pas.
5. Vezi răspunsul la p. 3.
6. „Roșu și negru” de Stendhal.
7. „Degețica”.
8. „Di-di-di, murgule, di...”
9. Brad Pitt.
10. Dacă mi s-ar permite, aş veni și sâmbăta.
11. Paștile.
12. Toamna.
13. Da! Foarte mult!
14. Un prilej de a fi tratată cu mai multă atenție și dragoste.
15. Să plec în concediu, iar apoi să fiu rechemată la serviciu.

Eugenia CEBOTARU,
master, lector superior universitar

1. Fericirea este un mod de a trăi. Eu o regăsesc în lucruri mărunte, în amintiri, zâmbete, în oamenii dragi și în clipele petrecute împreună cu ei.
2. Da, sunt fericită. Privesc în urmă și îmi place ce văd, sunt

mulțumită de mine și de ceea ce am realizat în plan personal și profesional, iar aceasta mă face să fiu fericită zi de zi.

3. Dragostea este un sentiment care îți schimbă viața, este un mod de a ajunge la fericire, o emoție, care te însoțește mereu și pe care o împarți cu persoanele dragi sufletului tău.

4. Îmi iubesc la nebunie familia și sunt fericită că face par-

(Continuare în pag. 3)

Al cincilea anotimp, Femeia

(Sfârșit. Început în pag. 2)

te din viața mea.

5. Da, familia mea mă iubeste la fel, asta o simt. Mă încurajează în ceea ce fac, îmi creează emoții pozitive, încercăm să petrecem cât mai mult timp împreună și ne ținem mereu uniți, indiferent de situație.

6. „Dragostea în vremea holerei” de Gabriel Garcia Marquez. E genul de carte care îți schimbă felul de a privi dragostea, oamenii și timpul. Această carte dezvăluie o ascunsă și răbdătoare poveste de dragoste între doi tineri, este una dintre cele mai frumoase și mai tragice povești de dragoste din literatură universală.

7. Pentru mine, „Gone With The Wind” este unul dintre cele mai frumoase filme de dragoste. Filmul a fost premiat cu 9 premii Oscar, iar acțiunea acestui film spune povestea iubirii între Scarlett O'Hara și Rhett Butler în timpul unuia dintre cele mai importante momente din istoria Americii, Războiul Civil.

8. Îmi place cântecul „I will always love you” de Whitney Houston. Această piesă îmi trezește emoții și amintiri frumoase.

9. Unul dintre actorii mei preferați este Richard Gere, care a jucat în filme ca Pretty Woman, Primal Fear sau Autumn in New York.

10. Cred că este foarte important să-ți placă ceea ce faci, când o faci cu plăcere și implicare, atunci vei fi în totalitate mulțumit de rezultat.

11. Cel mai mult îmi place Revelionul, atunci toți membrii familiei mele sunt prezenți.

12. Toate anotimpurile au ceva specific, dar totuși vara îmi place cel mai mult.

13. Merg în vacanță în fiecare an cu familia și încercăm de fiecare dată să alegem o destinație diferită. Ne place să petrecem timpul la mare.

14. Din copilărie știu că 8 Martie este, în special, Ziua Mamei, este ziua în care trebuie să mulțumim pentru ceea ce suntem și pentru mama pe care o avem.

15. Dacă aș merge la odihnă prea des, atunci se pierde farmecul pe care îl are acum vacanța. Îmi place să merg în vacanță, dar totuși îmi place mai mult să fiu implicată în activități.

10. La sigur – DA!

11. Sărbătorile de Crăciun și Anul Nou. Ele vin din copilărie și le aștept la fel ca atunci în speranța că se vor întâmpla minuni.

12. Toamna devreme.

13. Odihna întotdeauna

este ceva plăcut, atât doar că posibilitățile sunt mai reduse decât dorințele.

14. Nu sunt foarte atașată de această sărbătoare.

15. Odihna este plăcută după muncă.

Rodica SOBIESKI-CAMERZAN,
șef Secție informare
și documentare

după romanul cu același nume de Margaret Mitchell.

8. Eugen Doga. Valsul din filmul „Gingașa și tandra mea fiară” (regizor – Emil Loteanu).

9. Kate Winslet.

10. Nu pot să-mi imaginez viața altfel.

11. Crăciunul.

12. Primăvara.

13. Îmi place muntele, îmi place marea, îmi plac vacanțele în compania persoanelor dragi sufletului.

14. Felicitări, elogii dedicate femeii, flori, zâmbete... Mai multe femei cu chipul senin, fericit...

15. Îmi place foarte mult să merg la serviciu, dar și mai mult îmi place când plec în concediu.

1. Scopuri realizate, bucurii împărtășite, posibilitatea de a face pe cineva fericit.

2. Da, atunci când îmi văd visele împlinite.

3. Este forța centrală care ne susține viața și o ajută să funcționeze. „Viața e iubire și iubirea e viață” (Nisargadatta Maharaj).

4. Viața...

5. Viața îl iubeste pe cel care o trăiește.

6. „Cântătoarele din mărăcini”, autor Colleen McCullough.

7. „Pe aripile vântului”

Ludmila ANDRIEVSKI,
șef Direcție management
personal și relații publice,
lector superior universitar

La o anumită vârstă, „nebulia” de cândva trece în ceva mai lent și mai sigur, dar tot atât de suflesc și emoțional.

5. Noi întotdeauna sperăm să fim/că suntem iubite.

6. Poveștile. În ele dragostea este sinceră și curată.

7. În tinerețe stăteam ore în șir la casele de bilete pentru a viziona ceva de tipul «Унесенные ветром» sau «Paraplui de Cherbourg». Cu timpul, emoțiile sunt de altă natură, dar este important că sunt.

2. Cred că absolut fericit nu este nimeni.

3. Nu aș putea diviza dragostea de alte aspecte: înțelegere, respect, răbdare, iertare..., pentru mine ele se includ în ceea ce numim atât de frumos și măreț: dragoste.

4. „La nebulie”, e mai mult caracteristic pentru cei tineri.

Ina MACOVEI,
metodist, Direcția cooperare
internațională și investigații
științifice

8. Cântecul de dragoste preferat este „May it Be” – Enya.

9. Mi-a plăcut și îmi place foarte mult de Nicole Kidman și Charlize Theron.

10. Da, îmi place.

11. Crăciunul îmi place cel mai mult, deoarece este o sărbătoare sfântă.

12. Iarna este anotimpul meu preferat.

13. Cel mai mult îmi place să mă odihnesc în sânul naturii cu familia mea.

14. Ziua de 8 Martie pentru mine este una obișnuită.

15. Îmi place foarte mult să merg la odihnă, dar cel mai mult - la serviciu.

1. Fecirea pentru mine înseamnă a fi împlinită sufletește pe toate planurile.

2. Relativ.

3. Dragostea pentru mine este un imbold de a crea ceva frumos pentru cineva.

4. Nu.

5. Nu știu.

6. „Prima noapte de dragoste, întâia noapte de război”.

7. Filmul de dragoste care mă mai copleșește și acum este „Sweet November”.

O perpetuare a studiilor și responsabilității

(Sfârșit. Început în pag. 1)

de persoane multilateral și profund pregătite.

ată efectuat un exercițiu foarte serios. De la Dvs. se cere în continuare muncă și perseverență, de aceea îmi exprim speranța

În continuare, dna **Tatiana ȘAPTEFRAȚI, director al Departamentului organizarea instruirii, doctor, conferențiar**

de Onoare” a Academiei și Diplome de Onoare.

Mai mulți absolvenți ai Academiei, masteri în diverse științe, printre care **Laurenția FILIPSCHI**, (gr.320), **Vitalie MARINUȚA** (gr. 321), **Stela ZABRIAN** (gr.322), **Marian PUIU** (gr.323), **Victor MANOLE** (gr.324), **Eugenia ROTARI** (gr.326), **Diana DANILIȘIN** (gr.327), **Ana LEVINTE** și **Iurie ȚURCANU** (gr.329) au rostit cuvinte deosebit de răscolitoare, prin care au adus profunde mulțumiri conducerii și corpului profesoral-didactic al Academiei pentru străduințele de a le transmite cunoștințe profunde în domeniul administrării publice, managementului public, dreptului și relațiilor internaționale, au urat profesoriilor și colegilor de promoție noi succese și realizări cât mai mari.

În încheierea festivității, participanții la ea au salutat Imnul Academiei.

Absolvenții Academiei de Administrare Publică au consemnat acest eveniment prin sădirea unui pom pe Aleea absolvenților.

În fața participanților la ședința festivă a evoluat Orches-

Felicitările mele, vă urez succese și să aveți parte de un viitor cât mai bun, a menționat în încheiere rectorul Academiei, dl Vasile Marina.

DI Oleg BALAN, vicerector al Academiei de Administrare Publică, doctor habilitat, profesor universitar, care a moderat în continuare ședința festivă, a oferit cuvântul mai multor participanți la festivitate.

Calde cuvinte de felicitare și sincere urări de bine și succese a adresat proaspeților absolvenți ai Academiei de Administrare Publică dl **Mihail ȘLEAHTIȚCHI, consilier al Președintelui Republicii Moldova**. Astăzi s-a produs un eveniment important în viața Dvs. – vi s-a acordat titlul de master care, în opinia mea, este unul chiar mai valoros decât cel de doctor în științe, a menționat D-lui. Titlul acesta vă obligă la multe. Cei din anturajul Dvs. au dreptul să pretindă la o abordare mai consistentă de către Dvs. a problemelor, o interpretare mai clară a situațiilor. Ei vor observa în persoana Dvs. un alt om, un master, pentru că Dvs.

că fiecare dintre Dvs. va face dovada că sunteți masteri adevărați.

Dl Mihail Șleahțițchi a transmis absolvenților Academiei de Administrare Publică mesajul de salut al Președintelui Republicii Moldova, felicitări și urări de bine, multă inspirație în realizarea tuturor obiectivelor.

Sincere felicitări și urări de noi succese și realizări în activitatea practică cotidiană le-au urat absolvenților Academiei de Administrare Publică președinții Comisiilor de examinare, dnii **Alexandru BURIAN, doctor habilitat, profesor universitar**, și **Marian JALENCU, doctor în economie, conferențiar universitar**.

Ca de obicei, minidiscursul dlui **Vlad CANTÎR, președinte al Federației Sindicatelor Angajaților din Serviciile Publice din Republica Moldova și profesor al Academiei**, a abundat în gânduri și idei originale, iar felicitările și urările de bine și de noi realizări, adresate absolvenților Academiei, au fost saturate de emoții, cordialitate și sinceritate.

ar universitar, a dat citire Ordinului Rectorului Academiei de Administrare Publică „Cu privire la acordarea titlului, eliberarea diplomelor de master și acordarea distincțiilor Academiei absolvenților anului 2013, studii superioare de masterat de profesionalizare”,

iar dnii Vasile Marina și Mihail Șleahțițchi au înmănat absolvenților Academiei diplomele de master, iar unora dintre ei – și distincția „Absolvent eminent” cu înscrierea în „Cartea

tra de muzică populară „Rapsodii Nordului” a Consiliului raional Ocnița (conducător artistic și dirijor Ghenadie Garaz).

Mihai GHEORGHE

Academia - baza consolidării serviciului public al țării

(Sfârșit. Început în pag. 1)

nou sistem politic, la economia de piață, dar și a lipsei de multe instituții caracteristice unui stat democratic.

COR.: Pornind pe un loc gol ați apelat, probabil, la practicile din domeniu ale altor țări?

A.B.: Desigur. În perioada anilor 1993-1995, am deținut funcția de șef al Departamentului relații internaționale și, chiar de la bun început, am stabilit relații de parteneriat, în primul rând, cu vecinii noștri, România și Ucraina, unde deja funcționau asemenea instituții, precum și cu parteneri din alte țări. Și primul curriculum a fost elaborat în baza unor asemenea noțiuni, cum ar fi, managementul public, al economiei de piață, dreptul, în speță, dreptul administrativ, plus limbile moderne. Totodată, am luat toate măsurile ca să fim asigurați cu calculatoare și altă tehnică modernă.

COR.: Fiind în 1995 profesor al Academiei, ați inițiat mai multe proiecte pentru perfecționarea procesului de studii. Care considerați că au fost cele mai valoroase proiecte?

A.B.: În primul rând, aș evidenția Programul TACIS „Consolidarea administrației de stat și a serviciului civil în Moldova”, implementat în perioada anilor 1995-1998, care a influențat enorm perfecționarea studiilor la Academie. În acest Program erau stipulate două scopuri principale: transformarea Academiei de Administrare Publică într-o instituție modernă pentru instruirea funcționarilor publici și al doilea – reconstituirea serviciului civil conform principiilor depolitizării, selectării și promovării funcționarilor publici după merit și inamovibilității lor.

Academia a beneficiat din plin de acest program. Au fost organizate stagieri pe o peri-

oadă de două luni pentru trei mari grupe de profesori: timp de 6 săptămâni s-au aflat în Portugalia, la Institutul Național de Administrare Publică, și câte o săptămână la Bruxelles și la Institutul European de Administrare Publică din Maastricht, Olanda. A fost o stagiere de mare folos pentru toți profesorii, care, în baza celor studiate, au editat la întoarcere mai multe manuale la tema administrației publice. În cadrul acestui program am beneficiat de mai multe calculatoare și transfer tehnologic.

Ceea ce nu pot spune despre realizarea celui de-al doilea scop, care prevedea reconstituirea serviciului public. Nu a fost o înțelegere din partea clasei politice privind importanța acestui deziderat pentru constituirea unui stat cu adevărat de drept. Astfel, că persistența nepotismului, a cumetismului va încorseta în continuare tendința de reformare pe baze democratice a serviciului public.

COR.: Ați realizat și alte proiecte în cadrul Academiei?

A.B.: Proiectele au fost și vor fi, aș spune, o forță motrice de dezvoltare și modernizare a Academiei de Administrare Publică. Așa că m-am aflat permanent în căutarea de noi proiecte. În 1994-1995 au fost implementate Programele CNFPT Franța „Introducere în managementul local public” și „Introducere în sistemul de formare a funcționarilor publici”. În cadrul acestor programe profesorii de la Academie au făcut stagieri în Franța, au vizitat mai multe administrații regionale și locale, unde au luat cunoștință de practicile avansate de lucru, care apoi le-au servit ca material didactic pentru perfecționarea procesului de studii la Academie. Dar, paralel, au fost organizate și seminare în cadrul Academiei, unde au predat specialiști și experți din Franța.

Alte două proiecte, implementate în anii 1994-1996 și finanțate de Guvernul Statelor Unite ale Americii prin intermediul Programului USAID, au fost: Universitatea din Nebraska, Ohaio, S.U.A., „Managementul problemelor locale” și Fundația Eurasia și a Universității din Connecticut „Managementul Școlilor de Administrare Publică”.

COR.: În anii următori, de când sunteți director executiv al Institutului de Politici Publice, ați avut relații de colaborare cu Academia?

A.B.: Da, am menținut relații de colaborare cu Academia. Am ținut timp de mai mulți ani un curs de lecții la tema „Statistica pentru funcționarii publici”. Consider, dar nu numai eu, ci și colegii mei, că sunt necesare aceste cunoștințe pentru funcționarii publici, fiindcă nu poți gestiona eficient un domeniu sau altul, dacă nu dispui de o bază factologică corectă. Cifrele spun totul și, după mine, statistica este atuul funcționarului public în activitatea sa, fiindcă nicio decizie nu poate fi adoptată, nefiind bazată pe o amplă statistică în domeniul respectiv.

Poate că ar trebui să ne gândim la o colaborare mai strânsă cu Academia. Și alți colaboratori ai Institutului de Politici Publice ar putea ține prelegeri la Academie. Oazu Nantoi, de exemplu, fiind cel mai bun expert în domeniul conflictului transnistrean și care predă lecții pe această temă la Ministerul Apărării, cred că ar fi binevenit să țină prelegeri și la Academia de Administrare Publică. Același lucru aș putea spune și despre dl profesor Anatol Gremalschi, expert în domeniul politicilor educaționale, prelegerile căruia ar fi de un real folos pentru pregătirea multilaterală a funcționarilor publici profesioniști.

COR.: Care este, în viziunea D-voastră, semnificația aniversării de 20 de ani de la fondarea Academiei de Administrare Publică?

A.B.: Convingerea mea este că instituții, similare Academiei de Administrare Publică, sunt absolut necesare chiar și pentru o țară dezvoltată. Cu atât mai mult, este ea necesară țării noastre pentru consolidarea capacităților serviciului public, ale funcționarilor publici atât din administrația centrală, cât și din cea locală. Pentru edificarea unui stat modern este de o importanță vitală ca serviciul public să promoveze eficient politicile statului, politicile guvernelor instituite prin voința alegătorului, indiferent de culoarea politică a acestor guverne

Reieșind din aceste scopuri, cred că Academia de Administrare Publică trebuie să-și lărgască audiența, activitățile. Pentru aceasta există toate posibilitățile. Și, în primul rând, realizările de până acum, principala fiind înmatricularea în anul de studii 2012-2013 a unui număr de peste o mie de masteranzi. Este un indicator, la care mai înainte puteam doar visa. Și aceasta ne vorbește despre potențialul științific și didactic al Academiei pentru a evolua în continuare la fel de bine. Este necesară numai o înțelegere din partea clasei politice, a conducerii țării de a acorda Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova un statut mult mai important în sistemul național de administrare și o susținere bugetară substanțială, pentru a avea acces la cele mai noi realizări tehnologice.

Performanțele înregistrate de Academia de Administrare Publică la cei 20 de ani de la fondare sa sunt o mărturie că instituția are destule capacități pentru consolidarea și modernizarea în continuare a serviciului public al țării.

**Interviu realizat de
Ion AXENTII**

Academia de Administrare Publică – baza instructivă a sistemului administrativ al țării

Odată cu obținerea independenței de către Republica Moldova, una dintre cele mai acute probleme ale tânărului stat era lipsa de cadre pregătite să funcționeze într-un nou sistem administrativ cu adevărat public.

Cu toate că fosta U.R.S.S. dispunea, după cum se spunea, de cea mai democratică Constituție din lume, organele de conducere nu activau în cadrul normelor de drept, dar în baza statutului de partid. Chiar și demnitarii de cel mai înalt rang din fosta Republică Sovietică Socialistă Moldovenească primeau indicații stricte din Centru, pe care trebuiau doar să le execute, nefiind apti de a lua decizii în situații complicate. Erau absente cultura și tradițiile de conducere în baza legii.

În condițiile schimbării legislației, când populația aștepta să se treacă de la o democrație declarată la una reală, când delegarea puterii a început să se realizeze nu de sus în jos, ci invers, de jos în sus, când cerințele maselor față de guvernanți erau în continuă creștere, fondarea unei Academii, menite să pregătească funcționari publici apti de a face față provocărilor timpului, a devenit absolut necesară și inevitabilă.

Eu activez la Academia de Administrare Publică din momentul înființării sale și până în prezent. Acum, îmi amintesc de baza tehnico-materială extrem de săracă, de starea deplorabilă în care se aflau puținele încăperi, repartizate Academiei la data inaugurării ei. Îmi stăruie permanent în amintire imaginea primului ei rector, Mihail Platon, doctor habilitat, profesor universitar, cavaler al Ordinului Republicii și al multor altor distincții de stat, și fondator al acestei instituții, care prin exemplul său personal, prin entuziasmul și patriotismul său a știut să contamineze puținii profesori ce activau la Academie, susținându-i în crearea fundamentului primei instituții de învățământ superior de tip nou din republică. Anume lui îi datorăm atmosfera caldă, bazată pe respect și ajutor reciproc, spiritul creativ și lucrativ, ce au domnit chiar din primele zile ale activității Academiei. El a reușit să creeze un colectiv monolit, să insuflă un spirit corporativ, care a unificat toți colaboratorii Academiei, începînd cu corpul profesoral-didactic și terminînd cu personalul tehnic de toate nivelurile. Toți erau preocupați de eficiența și imaginea instituției, loggo-ul căreia era o frază a lui Stanislavski „Teatrul începe de la vestiar”. La fel de vie este amintirea despre primii pedagogi, care elaborau cu abnegație planuri de învățământ și cursuri de studii.

El a pus și baza primelor tradiții, a dat exemplu elocvent cum pot fi obținute lucruri mari cu resurse mici. Prin dedicația sa, prin activitatea sa asiduă, pentru o remunerare mai mult decât

modestă, el a reușit să-i contagieze și pe ceilalți, motivîndu-i să se implice în munca social utilă, dezinteresată, pentru ameliorarea condițiilor austere, în care se afla inițial instituția.

Amintindu-mi de primii audienți, aș putea remarca faptul că, în pofida pregătirii lor insuficiente pentru activități în condiții noi, ei au dat dovadă de străduință, sete de cunoștințe, fiind plini de

de inițiere în profesie. Fără nicio îndoială, a sporit și profesionalismul funcționarilor publici, însă atestăm în continuare anumite deficiențe în interacțiunea lor cu masele și în capacitatea de a mobiliza comunitatea la soluționarea problemelor publice. Se merită să acordăm o mai mare atenție, în cadrul pregătirii și perfecționării funcționarilor publici, dezvoltării inteligenței lor emoționale.

speranțe, așteptări și dorința de a crește, de a-și aduce contribuția la prosperarea țării. Imnul Academiei de Administrare Publică reda în deplină măsură această stare de spirit comună a profesorilor și audienților din acea perioadă.

Astăzi multe s-au schimbat: Academia e bine amenajată și dotată cu cele necesare pentru organizarea procesului instructiv-educativ la cel mai înalt nivel. E diferit și contingentul audienților. Actualmente, vin să-și facă studiile la Academie mulți tineri cu cunoștințe mai ample, inclusiv în domeniul interacțiunii umane. Aproape toți noii angajați, chiar din primele luni de activitate, frecventează cursuri

Astăzi, cu prilejul aniversării de 20 de ani de la fondarea Academiei de Administrare Publică, putem constata că avem motive de a fi mândri de Academie, cu adevărat Alma Mater a funcționarilor publici, de corpul profesoral-didactic al instituției, de absolvenții săi, cadre înalt calificate, pregătite pentru sistemul administrativ al țării, avînd toată siguranța în potențialul științific, mereu în avansare, al Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Otilia STAMATIN,
conferențiar universitar,
doctor în pedagogie,
academician

Treptele afirmării

Am fost invitat la Academia de Administrare Publică în anul 1994, în calitate de lector superior universitar, pentru a predă în cadrul Catedrei științe juridice a cursului succint de *Dreptul muncii și protecției sociale* audienților înmatriculați la studii în bază de concurs, ca urmare a delegării lor de către autoritățile publice centrale și locale. Comisia de înmatriculare, constituită din reprezentanții Rectoratului, Parlamentului și ai Guvernului, îi selecta

pe cei mai buni candidați dintre cei mai buni. Era admis de a participa la concurs candidatul care confirma o vechime în muncă de, cel puțin, 3 ani în autoritățile publice centrale și locale. Cerințele erau foarte mari, dar programa de instruire era bine însușită de majoritatea audienților, care după absolvire își continuau activitatea în domeniul ales, erau promovați la funcții de răspundere.

Mai apoi a fost deschisă facultatea Științe administrative. În baza unei programe bine gândite au fost pregătite câteva promoții de specialiști în administrația publică.

Treptat, cadrele didactice erau asigurate cu surse bibliografice și normative, cu aparatură și tehnologii informaționale performante. Despre procesul de studii, despre componentele

le științei administrației au fost publicate foarte multe articole în revista Academiei „Administrarea Publică”.

Prin intermediul Programului TACIS, inițiat de Uniunea Europeană, mai mulți profesori, inclusiv eu, am realizat o stagiere de instruire de lungă durată în Portugalia, Belgia și Olanda. Ca urmare, am scris o monografie intitulată „*Dreptul Muncii European*”, care a fost publicată gratuit de Secția activitate editorială a Academiei de Administrare Publică. Sunt recunoscător conducerii instituției, Senatului A.A.P., care mi-au apreciat la justa valoare activitatea mea și am fost prezentat pentru conferirea titlului didactic de profesor universitar.

Pe întreaga perioadă de activitate în cadrul A.A.P. am

avut parte de colegi foarte responsabili, cu abilități de cercetare și de organizare. Toți noi, formam o echipă care ne străduiam să contribuim, pe cât e posibil de bine, la modelarea viitorilor specialiști pentru sistemul administrativ al țării.

Aceeași senzație persistă și astăzi, cu toate că au rămas în istorie deja 20 de ani. Mă mândresc cu faptul că și în prezent sunt membru al acestui colectiv unit și îmi aduc contribuția la promovarea cursurilor în domeniul dreptului muncii și protecției sociale, care sunt ascultate cu mare interes, cunoștințe de un mare folos pentru formarea unor comunități active și cooperante în interesul societății.

Nicolae ROMANDAȘ,
doctor drept,
profesor universitar

O nouă susținere a tezei de doctor în științe

Pe 5 martie, curent, la Academia de Administrare Publică a avut loc susținerea publică a tezei de doctor în politologie **„Politici și strategii privind managementul funcției publice și al funcționarului public”**, la specialitatea 25.00.02. *Organizarea și dirijarea în instituțiile administrației publice; servicii publice*, elaborată de doctorandul Academiei Vladimir GARȘTEA, conducător științific regretatul Mihail PLATON, doctor habilitat, profesor universitar, consultant științific Victor POPA, doctor habilitat, profesor universitar.

Teza a fost prezentată Consiliului Științific Specializat, doctorandul efectuând o scurtă trecere în revistă a conținutului tezei, subliniind importanța promovării unor politici și strategii moderne în realizarea managementului funcției publice și al funcționarului public.

Membrii Consiliului Științific Specializat, Victor MORARU, doctor habilitat, profesor universitar (președinte), Silvia GORIUC, doctor, conferențiar universitar (secretar științific), Aurel SÎMBOTEANU, doctor, conferențiar universitar, Victor SACA, doctor habilitat, profesor universitar, Victor JUC, doctor habilitat, conferențiar universitar, Anatol BANTUȘ, doctor, profesor universitar, Victor MOCANU, doctor, con-

ferențiar universitar, au apreciat teza, au scos în evidență originalitatea și actualitatea temei elaborate, au subliniat noutatea științifică a lucrării, recomandând unanim Consiliului Național de Atestare și Acreditare acordarea lui Vladimir Garștea a gradului științific de doctor în politologie.

Susținerea de către Vladimir Garștea a primei teze de doctor în politologie la specialitatea 25.00.02. *Organizarea și*

dirijarea în instituțiile administrației publice; servicii publice, în cadrul Academiei de Administrare Publică vine să confirme faptul că la instituția noastră de învățământ postuniversitar se depun eforturi susținute în vederea intensificării cercetărilor și elaborărilor științifice în domeniul administrației publi-

ce, științelor politice și al dreptului.

Vitalie NICA

Academia m-a promovat ca persoană publică,

susține **Valentina CASIAN**, primar de Strășeni, masterandă, anul II, specializarea „Administrare publică”, Academia de Administrare Publică.

Aniversarea de 20 de ani de la fondarea Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova este o ocazie potrivită de omagiu și mulțumire pentru munca depusă de întregul colectiv al instituției în numele constituirii și afirmării unei echipe de adevărați profesioniști în administrația publică.

Ce ar însemna pentru Academia această vârstă? În primul rând, și-a confirmat și reconfirmat imaginea de unică instituție din țară în pregătirea specialiștilor de înaltă calificare pentru administrația publică. Actualmente, dezvoltarea aptitudinilor de manager politic a devenit un pilon important în consolidarea administrației publice din Republica Moldova.

Conștientizând acest lucru, am decis că sunt absolut necesare studiile în cadrul Academiei de Administrare Publică, pentru a acumula noi cunoștințe în arta și știința managementului în administrația publică locală, sporirea încrederii în propriile forțe, a spiritului de cooperare și colaborare, fortificarea abilităților de comunicator, organizator, mobilizator, extinderea rețelei de comunicare cu toți actorii, implicați în reformarea sistemului de administrare publică. De aceea, nu am ezitat, și cu prima ocazie, m-am înscris la cursurile de dezvoltare profesională, la care am participat de mai multe ori. Dar pentru a-mi aprofunda cunoștințele și abilitățile de

administrator public am găsit de cuviință să fac masteratul la specializarea „Administrarea publică”. Și, iată, ne pregătim deja pentru sesiunea anului doi. Pentru mine și colegii mei studiile sunt o experiență unică de a găsi un echilibru între cunoștințe, tehnologiile noi de instruire continuă și dezvoltarea durabilă pentru bunăstarea populației. Atmosfera caldă și prietenească, dedicația și competența de unicat a corpului profesoral-didactic al Academiei facilitează armonizarea deplină a activităților de instruire și perfecționare profesională.

Academia este un atu în promovarea mea ca lider de opinie și persoană publică. Îmi doresc mie și colegilor mei să beneficiem din plin de posibilitățile oferite de cea mai prestigioasă instituție de învățământ și centru științific, în cadrul căruia se îmbină armonios teoria și practica, să contribuim la formarea unei imagini noi a administrației publice locale și a funcționarului public. Cu atât mai mare este rolul Academiei astăzi, când sunt încă multe probleme nesoluționate la nivel local.

Cu regret, trebuie să constat că autoritățile publice locale, problemele, drepturile și interesele lor nu constituie un subiect de atenție sporită din partea factorilor de decizie din Republica Moldova. În prezent, autoritățile publice locale luptă pentru a supraviețui în condițiile unui cadru legal contradictoriu, mulțimii de atribuții delegate fără acoperire financiară, sistemului de finanțe publice locale total depășit, presiunilor politice și administrative din partea diferiților factori guvernamentali și politici.

Un sistem de administrare publică locală eficient, cu o

guvernare locală puternică și capabilă să contribuie efectiv la dezvoltarea comunității, reprezintă unul dintre elementele principale ale unei societăți prospere. Nicio reformă, nicio strategie și niciun program național de dezvoltare, de guvernare nu pot fi implementate efectiv fără ca să existe capacități administrative, umane și financiare suficiente la nivel de administrație publică locală.

Anul acesta, pentru prima dată a fost marcată Ziua Autonomiei Locale și a Lucrătorului din Administrația Publică Locală. Data de 01 februarie nu a fost aleasă întâmplător – anume la 01 februarie 1998 a intrat în vigoare Carta Europeană a Autonomiei Locale. Evenimentul dat ar fi trebuit să fie un prilej de bucurie, dar până în prezent are și un gust amar pentru cei, care sunt vizați în mod direct – lucrătorii din administrația publică locală, în calitate de primari, funcționari publici. După un șir de decla-

adevărată, nu avem șanse să avansăm.

Ne punem mari speranțe în implementarea Strategiei de descentralizare, care se face cu aportul organismelor internaționale și deci la baza acestei strategii se află practicile administrației publice locale din țările dezvoltate. Înțelegem că promovarea unei administrații locale cu adevărat autonome este un aspect important al integrării Republicii Moldova în Uniunea Europeană. Dar pentru ca aceste realizări să devină realitate, este necesar să se implice întreaga societate, adică să fie active toate categoriile de populație, care să se regăsească în activitățile de administrare locală. Aceste sarcini revin funcționarilor publici locali, care ei înșiși trebuie să fie bine instruiți. În acest context, cele mai bune oportunități le poate oferi doar Academia de Administrare Publică, o instituție care la cei 20 de ani ai săi a devenit cu adevărat Centru

rații solemne, angajamente și politici de descentralizare, azi avem situația când cadrul legal nu se ajustează, persistă presiuni, controale interminabile și la comandă. Trebuie să fie clar pentru toată lumea, îndeosebi pentru clasa politică și puterea centrală, că dacă nu va exista respect reciproc, corectitudine, dacă nu există o putere locală

național de pregătire a funcționarilor publici de cel mai înalt nivel și noi vom promova imaginea instituției pentru ca funcționarii publici de la noi să fie interesați în a face cursuri de dezvoltare profesională sau studii de masterat la Academia de Administrare Publică – baza unei cariere profesioniste în administrarea publică.

Raporturile puterii executive cu administrația publică

*Aceasta a fost tema tezei de master, susținută anul acesta în cadrul Academiei de Administrare Publică de către **Veronica LUPU**, care activează în calitate de membru al Comisiei Naționale de Integritate. Juristă de profesie, acumulând o bună experiență după absolvirea Universității de Stat din Moldova, a conștientizat necesitatea studiilor de masterat la Academie pentru o abordare complexă a problemelor constituirii statului de drept de tip european. Vă propunem în continuare un interviu cu proaspăta absolventă a Academiei de Administrare Publică.*

CORESPONDENTUL: **Nu-mirea D-voastră în calitate de membru al Consiliului Național de Integritate a însemnat o înaltă apreciere a abilităților și capacităților de a activa în această autoritate publică autonomă și independentă?**

Veronica LUPU: În activitățile mele anterioare am pus întotdeauna pe prim-plan perseverența și învățătura continuă. M-am străduit să studiez jurisprudența, îmbinând teoria cu practica, activând în organizații nonguvernamentale pe domenii de cooperare juridică internațională privind aplicarea normelor de drept legate de combaterea infracționalității și protecția drepturilor victimelor infracțiunii. Au urmat activități de cercetare, elaborare a strategiilor de combatere a infracțiunilor și de protecție a victimelor acestor infracțiuni. Un aspect aparte în cariera mea de jurist a fost și activitatea de expert în domeniul cercetării și aplicării legislației naționale și internaționale privind drepturile victimelor criminalității organizate în instituțiile de aplicare a normelor de drept atât din țară, cât și de peste hotare. Am susținut prelegeri și seminare în domeniu pentru reprezentanții instituțiilor de aplicare a normelor de drept, precum și pentru reprezentanții organizațiilor nonguvernamentale și internațio-

nale, fiind invitată în calitate de expert în mai mult țări cum ar fi România, Suedia, Spania, Italia, Belarus, Ucraina etc.

Am inițiat, de asemenea, cercetarea în calitate de competitor la Academia de Științe a Republicii Moldova, Institutul de Istorie, Stat și Drept.

COR.: Făcând doctoranтура la A.Ș.M., de ce ați considerat că sunt necesare și studiile de masterat la Academia de Administrare Publică?

V.L.: Studiile, realizate la Academia de Științe a Moldovei, mi-au permis să beneficiaz de cunoștințe în domeniul cercetării și mi-au oferit șansa să inițiez cercetarea într-un domeniu, căruia m-am dedicat cu multă responsabilitate pe o perioadă mai îndelungată de timp, domeniu ce necesită a fi analizat cu multă acuratețe, deoarece este legat de statutul cetățeanului și dreptul lui de a fi protejat de către stat.

Atunci când meseria este strâns legată de activități privind respectarea drepturilor cetățenilor și promovarea libertăților fundamentale ale acestora, fiecare profesionist își va propune să înțeleagă cum funcționează instituțiile statului, care sunt mecanismele juridice aplicate de instituțiile publice și cum satisfac necesitățile cetățenilor în aplicare.

Academia de Administrare Publică este instituția care mi-a permis să fac unele descoperiri importante pentru mine, din aspect științific, dar și din aspect didactic. Aici am avut ocazia să mă familiarizez cu procesul didactic avansat, să cunosc profesorii la fel de bine pregătiți de a mânui și de a se împărtăși cu cunoștințele lor, dornici de a oferi la maximum cu multă creativitate materialul

didactic necesar masteranzilor.

Tema tezei mele de master „Raporturile puterii executive cu administrația publică” a fost selectată din multitudinea de teme propuse, fiind consultată și de conducătorul științific, Victor Juc, doctor habilitat în politologie, profesor cercetător. Lucrarea dată a fost o provocare pentru mine, încât însăși denumirea temei este una mai specială, dar și cu aspecte juridico-politice, ce necesită a fi cercetate amplu și continuu. Am încercat să provoc o conștientizare a necesității cunoașterii esenței domeniului administrației publice, aspect ce servește la înțelegerea relațiilor administrative, a mecanismelor instituțiilor administrative existente în țările economic dezvoltate, ce pot servi drept surse permanente de inspirație și pentru știința ce cercetează autoritatea administrativă din Moldova.

COR.: Cum apreciați procesul de studii la A.A.P. și ce ați propune pentru perfecționarea sa?

V.L.: Studiind la Academia de Administrare Publică, am remarcat realizări importante în procesul didactic și logistic, aspecte mai avansate comparativ cu situația din alte instituții de învățământ superior din Moldova. Consultarea programei de studii cu studenții masteranzi, ajustarea și îmbunătățirea programei și a condițiilor de studii, evaluarea periodică a proceselor ce se produc în Academie fac ca instituția să devină mai valoroasă și mai atractivă.

Cred absolut necesar de a fi găsite posibilități pentru schimb de experiență și acumulare a bunelor practici ale instituțiilor similare din spa-

țiul european și, în special, din spațiul regional, logica fiind că politicile administrative din imediată vecinătate cu țara noastră influențează, indiscutabil, procesul de dezvoltare a Republicii Moldova.

COR.: În ce măsură studiile de la A.A.P. Vă vor ajuta la îndeplinirea funcției responsabile din cadrul Consiliului Național de Integritate?

V.L.: Indubitabil, cunoștințele obținute în procesul de studii la Academia de Administrare Publică îmi vor fi de mare folos, deoarece activitatea de zi cu zi are tangențe multiple cu domeniul studiat la Academie. Cu atât mai mult, , programa de studii de la Academie mă va ajuta pentru mult timp înainte, deoarece cunoștințele despre administrația publică sunt necesare în toate domeniile organizării statale și instituționale, economice și administrative, juridice etc.

COR.: Considerați ca ar fi binevenit de a menține relațiile cu Academia?

V.L.: Îmi doresc neapărat să mențin relații cu Academia, în special, în sensul în care aş putea să contribui la dezvoltarea programelor de studii, la transferul cunoștințelor mele de domeniu și pentru viitorii audienți ai Academiei.

Noi, cei din promoția curentă, ne mândrim cu faptul că am absolvit această prestigioasă instituție de învățământ în anul aniversării a 20-a de la fondare și urăm Academiei de Administrare Publică noi torrente de audienți, masteranzi și doctoranzi, sârguincioși și dornici de a contribui la crearea sistemului administrativ de tip european al țării încă mulți ani înainte.

A intervievat Vlad IONAȘCU

Număr record de candidați la Premiul Nobel

Un număr record de 259 de candidați - 209 personalități și 50 de organizații -, se află în competiția pentru Premiul Nobel pentru Pace pe anul 2013, ce va fi anunțat în luna octombrie, la Oslo, a comunicat Institutul Nobel.

„Tendința este de creștere (a numărului candidaturilor), nu în fiecare an, dar aproape. Aceasta reflectă un interes crescând față de premiu. Nominalizările vin din toată lumea”, a declarat directorul Institutului Nobel, Geir Lundestad.

Precedentul record datează din 2011, când au fost înregistrate 241 de candidaturi.

Lista candidaților este păstrată secretă de către Comite-

tul Nobel timp de 50 de ani, dar susținătorii - parlamentari și miniștri din orice țară, foști laureați, profesori universitari, membri ai unor organizații internaționale și ai Comitetului Nobel - pot anunța public numele celui pe care îl sprijină.

Printre candidații cunoscuți figurează în acest an adolescenta pakistaneză Malala, simbol al rezistenței în fața talibanilor, militanți europeni pentru drepturile omului, precum organizația neguvernamentală rusă Memorial, fostul președinte american Bill Clinton sau președintele reformator din Birmania, Thein Sein.

Laureatul va fi anunțat la începutul lunii octombrie, iar decernarea premiului va avea loc la 10 decembrie, la Oslo.

În 2012, Premiul Nobel pentru Pace a revenit Uniunii Europene, o alegere contestată de unii, la fel ca și cea a președintelui american Barack Obama în 2009, după mai puțin de un an de mandat.

Nicolaus Copernic este omagiat de Google

Sunt 540 de ani de când Pământul „a început să se învârtă în jurul Soarelui”. Este un fapt știut azi că Pământul se învârtă pe orbită în jurul Soarelui și nu este în centrul Universului. Dar în urmă cu peste cinci secole acest lucru era considerat o

prostie, chiar o blasfemie. Nicolaus Copernic este cel care,

în Renaștere, certifică teoria heliocentrică și poziționează

Terra acolo unde este în raport cu steaua acestui sistem solar.

Copernic s-a născut pe 19 februarie 1473, în orașul Toruń (astăzi în Polonia). Principala lui realizare, pentru care a fost și memorat de istorie, dar a fost și persecutat de Biserică, este dezvoltarea teoriei heliocentrice. S-a dovedit că nu a fost în totalitate adevărată, au demonstrat acest lucru viitorii cercetători, dar el a avut marea calitate că a contrazis ideea falsă a poziționării Pământului în centrul Universului (și sistemului solar) și a făcut acest lucru prin demonstrații matematice.

Faima lui Copernic este în

mare parte postumă, iar ideile sale încep să devină mai populare spre sfârșitul secolului al XVI-lea. Galileo Galilei și Johannes Kepler sunt doi dintre cei mai cunoscuți oameni de știință care și-au dezvoltat munca pe baza ideii lui Copernic

Nicolaus Copernic este omagiat și de Google printr-un doodle special. Soarele este al doilea „o” din numele motorului de căutare, iar planetele s-au orânduit în jurul acestuia. Platoul planetar creat de Google sărbătorește 540 de ani de la nașterea matematicianului.

Râul Nistru în atenția oamenilor de știință

Starea ecologică a râului Nistru este tot mai alarmantă. În cel mai scurt timp, pe râu se poate produce o catastrofă ecologică, care va afecta nu doar R. Moldova, dar și Ucraina și România. Savanții de la Academia de Științe a Moldovei bat alarma și caută soluții pentru salvarea principalului râu din Moldova.

Potrivit șefului laboratorului hidrobiologic al A.Ș.M., Elena Zubco, în cazul în care în localitatea Kalush din Ucraina, barajele unei mine de stocare a deșeurilor toxice ar putea ceda, în apa râului Nistru se vor vărsa substanțe chimice foarte toxice. „Este vorba despre tot tabelul lui Mendeleev care se va scurge în râu. Apa aceasta nu va putea fi folosită pentru consum și iriga-re”, a spus ea.

Potrivit Elenei Zubco, în apele Nistrului deja se produc schimbări esențiale. „Nistrul se schimbă pe zi ce trece. Temperatura este joasă și nu se ridică mai mult de 16 grade. Au dispărut 80% din viețuitoare. Pește în râu, practic, nu este. Nistrul nu are volumul de apă necesar pentru a avea un flux

normal. Astfel, apa, pur și simplu, stă pe loc”, a mai adăugat ea.

Cercetătorul științific de la A.Ș.M., Tudor Lupașcu, a declarat că, la moment, această problemă nu poate fi soluționată din cauză că nu au un acord de colaborare cu partea ucraineană. „Noi am încercat să colaborăm cu partea ucraineană, însă ei nu sunt interesați. Noi avem nevoie de acest document pentru a putea utiliza deșeu-

rile în așa mod încât ele să nu aducă daune mediului. Avem suficiente instrumente și o strategie elaborată. Cunoaștem situația din toate aspectele, însă avem nevoie de colaborare cu ucrainenii”, a spus Lupașcu.

Ca urmare, savanții de la A.Ș.M. fac un apel către Ministerul Mediului să intervină pe lângă autoritățile ucrainene pentru a împiedica o eventuală catastrofă ecologică.

Încă un avocat, bănuț de luare de mită

Un avocat, bănuț că ar fi extorcat și primit 20 000 de lei de la un client, a fost reținut de ofițerii Centrului Național Anticorupție. Acesta a fost prins în flagrant delict și riscă până la șapte ani de închisoare.

Potrivit datelor preliminare, avocatul din Sângerei ar fi promis că poate exercita influență asupra procurorului și judecătorului care ges-

tionau un dosar penal împotriva clientului său. El ar fi dat asigurări că îi poate determina pe oamenii legii să aplice o sentință mai blândă, fără privare de libertate.

În urma măsurilor speciale de investigație, avocatul a fost reținut în flagrant delict după primirea sumei de 20000 de lei extorcați.

Pe acest caz a fost inițiată o urmărire penală privind traficul de influență, infracțiune ce prevede o pedeapsă de până la 7 ani privațiune de libertate cu amendă în mărime de la 500 la 1 500 unități convenționale.

4000 lei pentru susținerea repetată a unui examen

Ofițerii anticorupție au reținut un profesor din cadrul filialei Șoldănești a Î.S. "Centrul de pregătire a specialiștilor pentru Armata Națională" pentru corupere pasivă și trafic de influență. Acesta ar fi pretins și primit 4000 lei pentru perfectarea actelor necesare în vederea admiterii la susținerea repetată a examenului de stat, desfășurat la Biroul de Examinare și Evidență a Transportului Șoldănești.

Cetățeanul este cercetat în stare de libertate.

Cauza penală a fost pornită în temeiul a două articole - art.

324, alin. 1 și 326, alin. 1 Cod Penal al Republicii Moldova. În cazul în care va fi găsit vinovat, acesta riscă pedeapsă cu închisoare de la 3 la 7 ani cu amendă în mărime de la 500 la 3000 unități convenționale

și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

Funcționară reținută pentru trafic de influență

O funcționară din secția relații cu publicul și stare civilă din cadrul Primăriei Durlăști a fost reținută de ofițerii CNA, fiind suspectată de trafic de influență. Femeia ar fi cerut de la un cetățean 5 000 de lei

sub pretextul că poate influența consilierii din Consiliul local să-i alocă un lot de pământ pentru construcția casei.

În timpul reținerii, suma de 5000 de lei a fost predată benevol ofițerilor de urmărire penală.

Totodată, potrivit declarantului, funcționara ar mai fi extorcat anterior de la el încă 1300 de euro pentru același serviciu.

În cadrul verificărilor efectuate de CNA, s-a constatat că, pe lângă cazul descoperit,

femeia ar mai fi extorcat de la alte persoane sume cuprinse între 1000 și 4 000 de euro pentru servicii similare.

Pe acest caz a fost inițiată o urmărire penală pentru trafic de influență.

Prins în flagrant

Un consilier din cadrul Consiliului local Pitușca, raionul Călărași, a fost reținut de ofițerii CNA, în comun cu procurorii anticorupție. Funcționarul a fost prins în flagrant, în momentul în care a primit de la reprezentantul unui agent economic 20 de mii de lei.

Potrivit datelor preliminare,

consilierul ar fi cerut banii pentru a semna actul de recepție finală a lucrărilor de construcție a apeductului din localitate. Deși lucrările erau finisate, funcționarul a extorcat 20 000 de lei pentru semnătura sa.

Pe marginea acestui caz a fost deschis un dosar penal.

Percheziții la Poliția Rutieră

După ilegalitățile descoperite de Comisariatul General de Poliție, direcția securitate internă a Ministerului de Interne a descins la sediul Direcției Poliției Rutieră, prezentând ulterior mai multe informații despre perchezițiile efectuate.

Potrivit sursei, Direcția Investigare și Securitate Internă a Ministerului Afacerilor Interne, în comun cu Procuratura Anticorupție, a inițiat o urmărire penală conform elementelor constitutive ale infracțiunii ce privește coruperea pasivă, în scopul documentării extorcării și primirii mijloacelor bănești de către conducerea Secției Poliției Rutiere a CGP mun. Chișinău de la colaboratorii din subordinea sa.

În urma exercitării măsurilor speciale de investigație, în vederea documentării extorcării și primirii mijloacelor bănești, angajații Direcției Investigare și Securitate Internă a MAI, au documentat faptul primirii sistematice a mijloacelor bănești de la colaboratorii din subordinea polițiștilor cu funcții de răspundere, pentru diferite privilegii sau avantaje,

în acest sens fiind identificați circa 15 colaboratori de poliție ai SPR, care ar fi comis astfel de ilegalități.

Sursa a declarat că, recent, a fost efectuată reținerea în flagrant a șefului-adjunct al Secției Poliției Rutiere a CGP, mun. Chișinău. În urma percheziției, efectuate în biroul de serviciu al acestuia, au fost depistate mijloacele financiare care ar fi fost obținute de pe urma acțiunilor sale infracționale.

Ceilalți 15 subalterni ai săi figurează inițial în calitate de martori, riscând să obțină statutul de complici.

Pe toate cazurile descrise, Direcția Investigării și Securitate Internă a MAI desfășoară măsuri ample de cercetare întru stabilirea complicității, rolului și eventualei implicări a altor colaboratori de poliție în cazurile descrise.

Mărțișoare

Ion TIPA,
doctor în drept

Te aștept

Te aștept demult,
Mă uit în depărtare,

Mă uit la cer și stele,
Iubita vieții mele.
Cu gândul tot la tine,
Cu suflul la gură,
Cu spiritul curat,
Iubesc neîncetat.
Dar așteptarea mea,
Mă face să zăresc
Lumina de pe cer
Numită stea în galaxia mea.
Iar tu apari din univers
Ca o enigmă fină,
Pură și divină,
Să-mi alini tu dorul.
Gândul și amorul.

Ana CRĂCIUN,
masterandă

Mama

Prin depărtări te caut, mamă,
Prin vise tu aievea ești,
Îmi amintesc cu drag de tine,
De dulci povești ce-mi rostești.
Cuvinte dulci cu dor ți-aș spune,
Dar știi, mi-e frică, maica mea,
Nu vreau să plângi în miez de noapte
Să te gândești la fata ta.
Scrisori ți-aș scrie mii și sute,
Nu că n-am timp sau n-am cu ce,
Dar lacrima iar mă doboară,
Și-aș vrea să stau la pieptul tău.

Să-ți mângâi chipul, părul
dalb...
Și uite, mamă, cum trec anii,
Cât a trecut, măicuța mea, cât
mi-e de dor –
De când nu ți-am zărit eu
ochii...
Știu că m-aștepti acasă, maică,
Știu că ți-e dor, și greu îmi e –
Dar, mamă, eu nu uit de tine,
În gândul meu mereu tu ești.

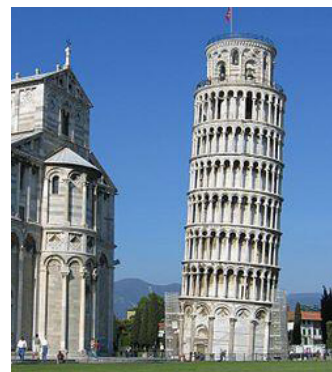
De ce nu cade Turnul din Pisa?

Până nu demult existau temeri serioase că celebrul Turn înclinat din orașul italian Pisa avea să cadă, în cele din urmă, din cauza faptului că fundația sa, deși adâncă de 3 metri, nu fusese turnată pe rocă solidă și a început să se scufunde imediat după începerea construcției, în anul 1173, provocând înclinarea spre sud a turnului.

De ce s-a menținut totuși în picioare această construcție, pe care mulți o vedeau ca fiind pe punctul să cadă? Fenomenul poate fi explicat în baza noțiunii din fizică – suprafața de sprijin pe sol – care joacă un rol extrem de important în menținerea în poziție verticală a diverselor obiecte sau construcții.

În cazul Turnului din Pisa, înalt de 56 de metri, explicația pentru menținerea sa în picioare este similară. Deși vârful său s-a deplasat în timp cu 3,9 metri față de locul unde ar fi fost dacă turnul era perfect vertical, proiecția la sol a centrului de masă al construcției s-a men-

ținut întotdeauna în interiorul suprafeței de sprijin.

Fiind înscris pe lista UNESCO a Centrelor din Patrimoniul Mondial și prezentând o mare valoare turistică, guvernul italian s-a implicat serios în ultima consolidare a Turnului din Pisa, când lucrările de restaurare, care au durat 18 ani, au redus înclinarea cu mai bine de 40 de centimetri.

Turnul înclinat din Pisa, vizitat anual de milioane de turiști, este supravegheat în permanență pentru a-i fi asigurată o protecție trainică pe viitor.

Rectoratul, comitetul sindical, corpul profesoral-didactic și angajații Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova exprimă sincere și profunde condoleanțe dnei Silvia Dulschi, metodistă în Direcția cooperare internațională și investigații științifice, în legătură cu decesul mamei sale,

Nina MOLDOVANU.

Dumnezeu s-o odihnească în pace cu dreptii.

Abonarea 2013

Continuă abonarea pentru anul 2013 la revista științifico-metodică trimestrială **"ADMINISTRAREA PUBLICĂ"** și la ziarul **"FUNCȚIONARUL PUBLIC"**, publicații ale Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Revista **"Administrarea Publică"** apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 41 lei 30 bani; 6 luni - 82 lei 60 bani.

Ziarul **"Funcționarul Public"** apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - șef secție

Ion AXENTI - secretar responsabil

Sergiu PÎSLARU - redactor, designer

Vitalie NICA - redactor

A DRESA ANOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 350.

Dat la tipar 15.03.2013

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

"Funcționarul Public" - supliment la revista "Administrarea Publică" -
publicație a Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova